

B.Com. Semester - 3 (NEP-2020) Examination**OCT/NOV-2025****Cost Accounting -1 (Major-5)****Time: 2:00 Hours****Marks:50****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ સોમનાથ લી. નો માલસામાન ફેરબદલી દર = 8 સરેરાશ સ્ટોક = રૂ. 50000 (૧૦)

આખર સ્ટોક શરૂના સ્ટોકથી રૂ. 10000 વધુ છે.

ગણતરી કરો : (1) શરૂનો સ્ટોક (2) આખર સ્ટોક (3) ખરીદી (4) ફેરબદલી મુદત અથવા

પ્રશ્ન.૧ નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો:

- (1) પુનઃવરદી સપાટી (2) લઘુત્તમ સપાટી
(3) ગુરુત્તમ સપાટી (4) આર્થિક વરદી જથ્થો શોધો;

વાર્ષિક વપરાશ	5000 એકમો	એકમદીઠ પડતર	રૂ. 10
વરદી મૂકવાનો ખર્ચ	રૂ. 100	એકમદીઠ વહન ખર્ચ	2.5 %
વરદી સમય	2 થી 3 અઠવાડિયા	અઠવાડિક સરેરાશ વપરાશ	50 એકમો
અઠવાડિક વધુમાં વધુ વપરાશ	75 એકમો	અઠવાડિક ઓછામાં ઓછો વપરાશ	25 એકમો

પ્રશ્ન.૨ શંકરને એક કાર્ય પૂરું કરવા માટે 9 કલાક આપવામાં આવે છે પરંતુ તે તે કાર્ય 6 કલાકમાં પૂર્ણ કરે છે. તેને (૧૦)
કલાકના રૂ. 1.50 ના દરે વેતન ચૂકવવામાં આવે છે. માલસામાનની પડતર રૂ. 8 છે અને પરોક્ષ ખર્ચ વેતનના 150% છે. હેલસી, રોવેન અને કાર્ય વેતન પ્રથા મુજબ કારખાના પડતર શોધો.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ કેદારનાથ લી. ના ઉત્પાદક એકમના કામદારોની વિગતો નીચે મુજબ છે;

1-1-2024 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	550		
31-3-2024 ના રોજ કામદારોની સંખ્યા	?		
રાજીનામું આપી છુટા થયેલ કામદારો	55	બરતરફ કરેલ કામદારો	22
નિવૃત્ત થયેલ કામદારો	38	ફૂલ નવા નિમાયેલા કામદારો	215
વિસ્તરણ યોજનાને કારણે નવી નિમણૂક	150	સંયુક્ત ફેરબદલી દર	30%

પુનઃસ્થાપન પદ્ધતિ અને છુટા થયેલ કામદારોની પદ્ધતિ મુજબ મજૂર ફેરબદલી દર શોધો.

પ્રશ્ન.૩ અમરનાથ લી. ના એક કારખાનામાં A, B અને C એમ ત્રણ ઉત્પાદન ખાતાઓ છે અને X અને Y એમ બે (૧૦)
સેવા ખાતાઓ છે. સેવા ખાતાનો લાભ નીચે મુજબ મળે છે.

વિભાગો	ઉત્પાદન વિભાગો			સેવા વિભાગો	
	A	B	C	X	Y
X	20%	40%	30%	-	10%
Y	40%	20%	20%	20%	-

પાંચેય વિભાગોને ફાળે આવતો ખર્ચ અનુક્રમે રૂ. 4000, રૂ. 3500, રૂ. 3000, રૂ. 1170 અને રૂ. 1500 છે.
સેવા વિભાગના ખર્ચની ફાળવણી યુગપત સમીકરણ પદ્ધતિ મુજબ કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૩ નાગેશ્વર લી.ની નીચેની માહિતી પરથી સેવા વિભાગના ખર્ચાઓની કમિક ફાળવણીનું પત્રક તૈયાર કરો.

કેન્ટીન વિભાગનો ખર્ચ	રૂ. ૩૦૦૦	ઉત્પાદન વિભાગ A	રૂ. ૧૦૦૦૦
સમારકામ વિભાગનો ખર્ચ	રૂ. ૫૦૦૦	ઉત્પાદન વિભાગ B	રૂ. ૬૦૦૦
પાવર હાઉસનો ખર્ચ	રૂ. ૮૦૦૦	ઉત્પાદન વિભાગ C	રૂ. ૫૦૦૦

વિભાગો	સેવા વિભાગો		ઉત્પાદન વિભાગો		
	સમારકામ	પાવર હાઉસ	A	B	C
કેન્ટીન ખર્ચ	૧૦%	૨૦%	૩૦%	૨૦%	૨૦%
સમારકામ	-	૨૫%	૨૦%	૨૫%	૩૦%
પાવર હાઉસ	-	-	૩૫%	૪૦%	૨૫%

પ્રશ્ન.૪ બદ્રીનાથ લી. ની એક વસ્તુ ઉત્પાદનની ત્રણ પ્રક્રિયા ૧,૨ અને ૩ માંથી પસાર થાય છે. આ પ્રક્રિયામાં કાચા માલના ૫૦૦૦ એકમો રૂ. ૪ લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. ત્રણેય પ્રક્રિયાઓ ના ખાતા જરૂરી ગણતરી સાથે તૈયાર કરો. (૧૦)

વિગત	૧	૨	૩
પરચૂરણ માલ	૫૦૦૦	૩૦૦૦	૨૦૦૦
મજૂરી	૨૮૦૦	૧૭૦૦	૧૨૦૦
અન્ય ખર્ચ	૩૭૦૦	૪૩૦૦	૩૬૮૫
સામાન્ય બગાડ (%)	૧૦%	૧૦%	૧૦%
બગાડની એકમ દીઠ ઊપજ (રૂ.)	૦	૦	૦

અથવા

પ્રશ્ન.૪ એક વસ્તુ તૈયાર થતાં પહેલા બે પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે.

વિગત	પ્રક્રિયા ૧	પ્રક્રિયા ૨
દાખલ કરેલ એકમો (રૂ. ૯ લેખે)	?	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી રૂ.	૬૦૦૦૦	૪૦૦૦૦
અન્ય પરોક્ષ ખર્ચ રૂ.	૪૨૦૦૦	૨૩૦૦૦
સામાન્ય બગાડ એકમો	૫૦૦	૧૦૦૦
બગાડની એકમદીઠ ઊપજ રૂ.	૪	૩
અસામાન્ય બગાડના એકમો	૧૫૦૦	--
ગોડાઉન ખાતે લઈ ગયેલ તૈયાર એકમો (એકમદીઠ રૂ. ૨૦ લેખે)	૨૦૦૦	--
પ્રક્રિયા ૨ ખાતે લઈ ગયેલ તૈયાર એકમો	૬૦૦૦	--
અસામાન્ય વધારાના એકમો (રૂ. ૩૬ લેખે)	-	૫૦૦
તૈયાર માલના સ્ટોક ખાતે લઈ ગયેલ ઉત્પાદન	-	?

પ્રક્રિયા ૧ માં સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમોના ૫% હતો. બંને પ્રક્રિયાનાં ખાતા બનાવો.

પ્રશ્ન.૫ પડતર હિસાબી પદ્ધતિનું મહત્વ મુદ્દાસર સમજાવો.

(૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન.૫ પડતરનું કાર્યાનુસર વર્ગીકરણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો

English Version

- Que.1 Stock turnover ratio of Somnath Ltd. is 8. Average stock Rs. 50000 and closing stock is Rs. 10000 more than opening stock. (10)
- Calculate;
- (1) Opening Stock
 - (2) Closing Stock
 - (3) Purchases
 - (4) Turnover duration

OR

- Que.1 Calculate:
- (1) Reorder level
 - (2) Minimum level
 - (3) Maximum level
 - (4) Economic Order Quantity from the following details

Annual Consumption	5000 units	Cost per unit	Rs. 10
Ordering cost	Rs. 100	Carrying cost per unit	2.5 %
Order time	2 to 3 weeks	Weekly average consumption	50 units
Weekly maximum consumption	75 units	Weekly minimum consumption	25 units

- Que.2 To finish a work, Shankar was given 9 hours but he completed his work in 6 hours. He is paid wages at Rs. 1.50 per hour. Material cost is Rs. 8 and overheads are 150% of direct wages. Calculate Factory cost according to Halsey, Rowan and Piece wage system. (10)

OR

- Que.2 Details of workers in Kedarnath Ltd. is as under;
No. of workers as on 1-1-2024	550		
No. of workers as on 31-3-2024	?		
No. of workers resigned	55	No. of workers dismissed	22
No. of workers retired	38	Total no. of recruited workers	215
No. of workers under expansion plan	150	Flux turnover rate	30%
- Calculate Labour turnover according to Replacement method and Separation method.

- Que.3 In Amarnath Ltd., there are three production departments named A, B and C and two Service departments named X and Y. Benefits of service department is allocated as under; (10)

Departments	Production Divisions			Service Divisions	
	A	B	C	X	Y
X	20%	40%	30%	-	10%
Y	40%	20%	20%	20%	-

Expenses allocated to each division is Rs. 4000, Rs. 3500, Rs. 3000, Rs. 1170 and Rs. 1500 respectively. Allocate expenses of service departments to production department on the basis of Simultaneous Equation method.

OR

- Que.3 Prepare statement showing Step allocation of service department costs from the following details of Nageshwar Ltd.

Canteen division expenses	Rs. 3000	Production Division A	Rs. 10000
Repairing division expenses	Rs. 5000	Production Division B	Rs. 6000
Power House expenses	Rs. 8000	Production Division C	Rs. 5000

Divisions	Service Divisions		Production Divisions		
	Repairing	Power	A	B	C
Canteen Cost	10%	20%	30%	20%	20%
Repairing	-	25%	20%	25%	30%
Powerhouse	-	-	35%	40%	25%

- Que.4 A product of Badrinath Ltd. passes through three processes named 1, 2 and 3. 5000 units at Rs. 4 (10)
were introduced in process 1. Prepare process accounts of each process with necessary calculations.

Particulars	1	2	3
Sundry Material	5000	3000	2000
Wages	2800	1700	1200
Other Expenses	3700	4300	3685
Normal Loss (%)	10%	10%	10%
Normal Loss sold at Rs.	0	0	0

OR

- Que.4 A product passes through two processes 1 and 2.

Particulars	Process 1	Process 2
Units introduced (at Rs. 9 per unit)	?	-
Direct wages (Rs.)	60000	40000
Other overheads (Rs.)	42000	23000
Normal Loss (units)	500	1000
Sale value per unit for normal loss (Rs.)	4	3
Abnormal Loss units	1500	--
Goods transferred to godown (At Rs. 20 per unit)	2000	--
Goods Transferred to process 2	6000	--
Abnormal gain units (At Rs. 36 per unit)	-	500
Finished production transferred to Ready stock	-	?

In process 1, normal loss was 5% of the material introduced. Prepare process accounts of both processes.

- Que.5 Explain importance of Cost Accounting System with detailed points. (10)

OR

- Que.5 Explain the functional classification of the cost with suitable examples.
